

MŪSŲ LIETUVA

NR. 6 (1384) XXVII. 1975 M. VASARIS - FEVEREIRO 6 D. 1,00 kruzeiras
R. Juatindiba. 20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP. Tel. 273-0338

II. 16

1918 1975

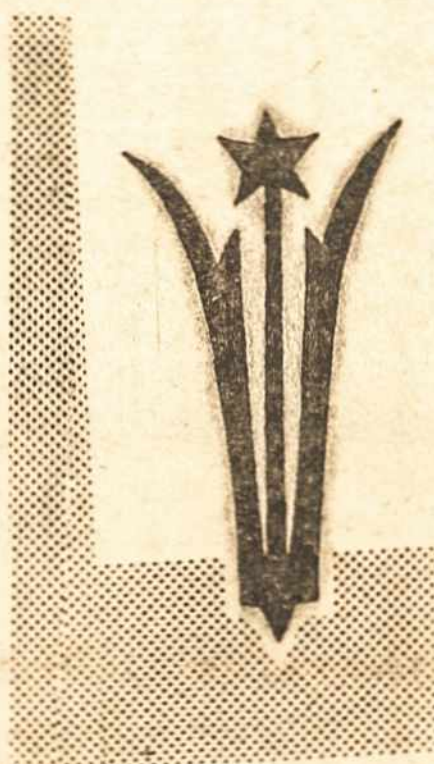
Iškilmingas Vasario 16 MINĖJIMAS

Ivyks vasario 16 dieną, seselių Pranciškiečių gimnazijos salėje, V. Zelinoje, 16 valandą. Prieš tai, 15 valandą, bus MIŠIOS už Lietuvą Zelinos bažnyčioj.

Programa bus įvairi ir įdomi: pasirodys LKB-nės choras su naujomis dainomis, „Nemunas“ su naujais šokiais, o „Rūtelė“ taip pat. Bus jau seniai laukiamas „gyvasis paveikslas“. Dalyvaus ir sveikins įvairių pavergtų bei kitų, lietuviams simpatizuojančių, tautų atstovai.

Užsibaigus minėjimui, vyks pasivašininimo ARBATĖLĖ.

Visi tautiečiai kviečiami.

Prokuratūra ignoruoja tarybinius įstatymus

Naujas pabėgėlis iš ok. Lietuvos

Jonas Stankevičius, lietuvis jūrininkas, 28 metų amžiaus, pasisalinęs nuo sovietinio laivo Prancūzijoje ir lapkričio 26 d. atvykęs į Chicago. Nuotrauka daryta Balfo centro valdybos sušauktoje spaudos konferencijoje. P. Malėtos nuotrauka

BRAZILIJA

Policijai užtikus net dvi komunistų spaustuves, kurios ramiai sau spausdino propagandinius lapelius, brošiūras, knygas ir net leido savo laikraštį šis faktas gal daugeliui brazilų atvers akis. Ir primins, kad „priešas nemiega“. Ir gal paskatins daugiau dėmesio atkreipti į lietuvius, kurie kovodami prieš komunizmą savo tėvynėj, tuo pačiu nuo komunizmo gina pačią Braziliją.

SYRIJA

Sovietų kancleris Andrej Gromyko ėmė lankyti Artimuosius Rytus, pradėdamas nuo Damasko. Tuo Maskva nori sustiprinti jau pašlijusius santykius, ypač su Egiptu. Gromyko nori užbėgti už akių Kissingeriui, kuris numatęs šiomis dienomis ten lankytis. Kissingeris stengsis nors keliais žingsniais suartinti Izraelį su Egiptu. Bet Rusija nori būtinai Egiptui „padėti“.

PORTUGALIJA

Portugalija atsidūrė tikrai keblioj padėty. Norint išlaikyti kaip

nors karinę lygsvarą Europoj, Rusija negali viešai Portugalijai padėti, nes tai būtų kišimasis į NATO valstybių vidinius reikalus; o JAV-bės nepadės komunizmui pasidavusiam kraštui. Tai kokios perspektyvos? Ekonominiai ir socialiniai: badas ir chaosas; politiniai: vidaus karas. Todėl daug portugalų laukia kitos diktatūros, kuri, kaip anoji Salazaro, gražintų Portugalijai vidinę tvarką ir garbę kitų tautų akivaizdoje.

JUGOSLAVIJA

Beveik visos Europos valstybės mažina savo karines išlaidas, gi tuo tarpu Jugoslavija pakėlė 50 procentų savo sąmatą karinėms išlaidoms. Matyt, ji per daug nepasitiki Tarybinės Rusijos globa.

RUSIJA

Nuolat didėja Tarybinėj Rusijoj kultūrinis pasipriešinimas - kontestacija. Ypač „inteligentia“ trokšta laisvės ir jį ieško kelių savo bei savo tautos asmenybei pasireikšti. Tatai plačiai aprašo rusų rašytojas Vladimir Gedilagin.

Vienos teisinės normos popieriu, kitos propagandai

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA

Vilnius

TSRS Generaliniam Prokurorui

Valstybės Saugumo Komiteto prie TSRS Ministrų Tarybos Pirmininkui Maskvoje

Vlado Lapienio,
gyv. Vilniuje, Dauguviečio
5 - 11

Pareiškimas

1973 lapkričio 20 saugumo darbuotojai, vadovaujami vyr. leitenanto Gudo, padarė mano bute kratą ir paėmė rašomąją mašinėlę ir daug senų religinių knygų. Dalis jų spausdinta rašomąja mašinėle. Ne visos knygos buvo įtrauktos į kratos protokolą ar apyrašą prie paimtų knygų, o tiesiog suverstos į maišus ir išvežtos. Maišai neužantspauduoti. Tuo pačiu norėsiu priminti, kad knygos yra kultūrinės vertybės ir todėl su jomis reikia atitinkamai

elgtis. Tokiu būdu buvo grubiai pažeistas Lietuvos TSR BPK 192 str.

Todėl 1974 sausio 4 kreipiausi į Lietuvos TSR Prokurorą, prašydamas, sutinkamai su BPK 24 str., atitaisyti įstatymo pažeidimą ir knygas man gražinti arba bent įrašyti į papildomą apyrašą neužrašytas knygas. Tuo būdu būtų atitaisytas saugumiečių įvykdytas grubus tarybinių įstatymų pažeidimas.

Tačiau veltui. Šių metų sausio 14 gavau iš Prokuratūros tokio turinio laišką:

„Atsakydamas į Jūsų 1974 sausio 4 pareiškimą, pranešu, kad 1973 lapkričio 20 Jūsų bute buvo prokuroro sankcionuota krata ryšium su atliekamu baudžiamojame byloje tardymu. Klausimą dėl kratos metu paimtos pas Jus literatūros gražinimo išspręsimu tardymo eigoje“.

Toks prokuroro atsakymas iš esmės yra nepatenkinamas, nes

(Tęs. 9 psl.)

Leonidas Brežnevas soviėtų valdžios viršūnėje

Petras Pakalnis

BREŽNEVO LIGA

Praėjusiais metais buvo sutarta, kad 1975 m. sausio mėnesį Brežnevas aplankys Syriją, Egiptą ir Iraką. Bet sausio pradžioje laikraščiai paskelbė žinią, kad toji Sovietų lyderio kelionė atidėta neribotam laikui. Vieni rašė, kad Brežnevas susirgo plaučių uždegimu, kiti, kad jis turį slogą. Atrodo, kad toji liga yra grynai diplomatinė. Ir štai kodėl.

Sausio mėnesio pradžioje Egipto užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministrai nuvyko į Maskvą, aplankė Brežnevą ir pateikė jam ilgą visokeriopos pagalbos prašymą. Pasižiūrėjęs į svečius, Brežnevas pašaukė vieną bendradarbį, kuris jam atnešė kelioliką popierio lapų. Juose buvo surašyti neigiami atsiliepimai Egipto laikraščių apie Sovietus, išmėtinėjimai, kad egiptiečiai nepajėgė paskutiniojo karo metu apsaugoti geriausių rusų ginklų ir sąrašą Egiptui suteiktos pagalbos, kuri viršijo 4 milijardus dolerių. Pasikalbėjęs su svečiais tik 35 minutes, Brežnevas išlydėjo juos pro duris ir atšaukė savo kelionę į Syriją ir Iraką. Laikraščiai rašė, kad Brežnevas norėjęs atgaivinti Genevos konferenciją, o Egipto prezidentas Sadatas pageidavęs, kad JAV užsienio reikalų sekretorius Kissingeris vėl tarpininkautų tarp žydų ir arabų.

Yra pagrindo manyti, kad toks tarpininkavimas galėtų būti sėkmingas. Priimdamas JAV žydų organizacijų delegaciją, neseniai Izraelio premjeras Rabin pareiškė, kad jis siekiąs 4 dalykų: 1) palaikyti draugiškus santykius su JAV, 2) apsaugoti, kad Egiptas vėl nepatektų į Sovietų įtaką, 3) atskirti Egiptą nuo Syrijos ir 4) atidėti kiek galima ilgiau žydų ir arabų karą arba visiškai joišvengti. Be

to, vienas gerai informuotas JAV žurnalistas rašė, kad žydai sutiktų atiduoti Egiptui didesnę okupuotų žemių dalį ir net Abu Rudeis naftos šaltinius, jei JAV užtikrintų Izraeliui užtektinai naftos. Iš savo pusės Egipto prezidentas Sadatas sutinkąs pasirašyti sutartį nevesti su žydais karo. Sausio mėnesio viduryje į Washingtoną atvažiuos Izraelio vicepremjeras ir išdėstys Kissingeriui savo vyriausybės nuolaidas arabams. Galimas daiktas, kad Kissingeris vėl skris į Artimuosius Rytus ieškoti žydams ir arabams priimtinių kompromisų.

Nieko nelaimėjęs Maskvoje, Sadatas turės ieškoti kompromisų. Mat, pakilus kainoms 20 proc. praėjusiais metais, Naujųjų Metų dieną apie 500 žmonių pradėjo Kairo centre maištauti. Susirinkę prie vidaus reikalų ministerijos, jie reikalavo, kad vyriausybė nužemintų maisto produktų kainas. Vienas maištautojas taip šaukė: „Didvyri, kuris peržengei Sueso kanalą, duok mums pusryčių“. Tiesa, maištaujančius egiptiečius išvaikė policija lazdomis ir ašarinėmis dujomis. Tačiau jie pareiškė savo protestą, išdauždami autobusų ir dviejų lėktuvų linijų - Libijos ir Prancūzijos-biurų langus. Jei Sadatas nori įvykdyti savo didingą ekonominį planą, apie kurį neseniai buvo rašyta Mūsų Lietuvoje, jis turės priimti Kissingerio tarpininkavimą arba vėl nuolankiai prašyti Maskvos pagalbos.

Neseniai Sadatas taip pareiškė: „Ateinantieji trys mėnesiai bus lemiami. Jie ves mus arba į taikos kelią, arba į karą“. Per tuos tris mėnesius ir Brežnevas galės išgyti iš savo diplomatinės ligos.

LIETUVOS BAŽNYČIOSE ŽMONIŲ DABAR DAUGIAU

Laiškas iš Lietuvos

Pakeliavau po Lietuvą, buvau D-se. Užėjau į bažnyčią. Graudino pamaldos. Stebino bažnyčios išvaizda: labai gero skonio išpuošimas, puikus aplaikymas, tūkstančiai elektros žibintų, labai daug gėlių, suolai sėdėti šimtams maldininkų. Gero esama klebono. Pamaldos dabar visur daug iškilmingesnės (aplankiau jas Vilniuje, Akmenėje, Šiauliuose): prie kunigo klūpo 4 poros vyrų su kamžomis; per procesijas asistuoja keturios poros merginų baltais apdarais; altorelius neša moterys tautiškai apsirengusios; vietoj lotynų kalbos daug kur lietuvių k. Žmonių bažnyčioje dabar gal net kiek daugiau negu būdavo prieš karą. Anksčiau inteligentai gėdindavosi atsiklaupiti bažnyčioje, o dabar jau visa bažnyčia klūpo išvien.

Pasitranksčiau kiek ir po Lietuvą. Buvo įdomu palyginti du visuomet konkuruojančius miestus — Šiaulius su Panevėžiu. Abu juodu, kaip ir Kaunas, lietuviški monolitai, bet auga gražiau negu Kaunas. Šiauliai dabar jau — susiformavęs kultūringas miestas, su gražiu centru ir gražiais priemiesčiais; man aišku, kad Šiauliai aplenkė Panevėžį. Tačiau Panevėžys garsus ir Rusijoje ir už-

sieniuose savo teatru, į kurį beveik negalima vietoje gauti bilietų — juos iš anksto užsako ekskursijos iš tolo (publika klausosi per ausines sinchroninio vertimo iš lietuvių į rusų k.). Šio teatro dėka išaugo Panevėžy ir didžiulis viešbutis, kokio nėra nei Šiauliuose, nei Kaune.

Kaunas, amerikoniškai beaugdamas, tuo tarpu dar tėra didžiule gyvenvietė su visais patogumais, be centro, be centrinės gatvės. Laisvės alėja, kiek sustingusi, laukia savo gražesnės naujovės, kad vėl taptų gražiu centru senesniajai miesto daliai. Naujosios Kauno dalys — tai daugiaaukščiai namai, plačiomis gatvėmis, be specialios atidos į urbanistinį grožį, kuris turi sekti vėliau. Gražūs tačiau Kauno priemiesčiai (Garliava jau susijungusi su Kaunu), kur vyrauja labai įvairi privati statyba su sodais, gėlynais. Statyti leidžiama tik gražiais architektų patvirtintais projektais; savavališki netinkami statiniai nugriaunami savininko lėšomis. Tuo Lietuvos miestai teigiamai skiriasi nuo Azijos miestų, kur priemiesčiuose daug „Brazilkų“. (E.)

Spaudoj ir gyvenime

PAVERGTOS TAUTOS IR JUNGTINĖS TAUTOS

Ryšium su tuo, kad Jungtinių Tautų pilnatis labai žymia dauguma (102 balsais iš ten esamų 135 narių) nubalsavo išleisti Palestinos išlaisvinimo organizaciją — PLO dalyvauti diskusijose dėl Palestinos problemos, Chicago Sun-Times dienraštyje (1974.X.18) įdėtas Arthur E. Davis laiškas, antrašte „Captive Nations and UN“ (Pavergtos Tautos ir JT), o po savaitės tas pat laiškas dar pakartotas Chicago Tribune (1974. X. 26) antrašte „Let U.N. hear everyone“ (Teišklauso JT kiekvieną). Laiško autorius pabrėžia, kad tai istorinis JT sprendimas. Toliau rašo: „Ar ne metas, kad „pavergtos tautos“ įsteigtų panašias išlais-

vinimo organizacijas ir pareiklaulutų, kad jų problema būtų diskutuojama tame pat forume? Esu tikras, jog didelis palestiniečių teisių gynėjas neturėtų jokio prieštaravimo diskutuoti likimui sekančių tautų, kurių egzistencija taip ūmai buvo užbaigta, — Estijos, Latvijos, Lietuvos, Škotijos ir Velso.“ Autoriaus suminimos ir kitos tautos, kurioms reikėtų kelti aikštėn savo troškimą laisvam apsisprendimui bei valdymosi formai armėnai, baskai, gruzinai, čekai, kroatai, kurdai, lenkai, slovakai, ukrainiečiai. „Gal būt, dabar yra laikas viešiemis reikalavimams Jungtinėse Tautose“, baigia savo laišką A.E. Davis. (mk)

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

TIK 10 MĖNESIŲ LIGI III PL JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVI, KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

E' HORA DE COOPERAR!

IS KOMISIJOS POSĖDŽIO

Vasario m. 2 d. Šv. Kazimiero Parapijos salėje, Mokoje įvyko III P.L. Jaunimo Kongreso posėdis. Jame išklausti Komisijų pranešimai, pasiinformuota apie jų sutinkamus sunkumus ir tartasi, kaip juos nugalėti ir, vieni kitiems padėdami, vykdyti Kongreso paruošimą.

STUDIJŲ SAVAITĖS komisijos vardu kalbėjo Ramutis Idika. Jau gauta vieta Studijų savaitei (Itaicí) ir nustatytos studijuotinos temos (daugiausia apie lietuvius ir Lietuvą dabar). Studijų savaitė kiekvienam asmeniui išlaikyti kainuos apie 50 dolerių. Problema - rasti prelegentų, paskaitų paruošėjų, išdirbti smulkia studijų dienų programą ir pramatyti jos vykdytojus.

IS SPAUDOS IR INFORMACIJŲ Komisijos St. Vancevičius pranešė, kad jau sueita į sąlytį su visai pasaulio lietuvių spauda. Nutarta ruošti Kongreso leidinį, kuris turėtų išeiti dar prieš jo pradžią. Komisija turėtų pateikti informacijų užsienio spaudai, kokios yra atvykstantiems ūkinės ir kultūrinės galimybės Pietų Amerikoje, ypač Sanpaulė.

FINANSŲ KOMISIJOS išdininkas J. Tatarūnas pranešė, kad ji Vasario mėnesį oficialiai pradeda Kongreso finansų vaju. Jis bus vykdomas visame didžiuliam Sanpaulo mieste. Pirmosios aukos Kongresui jau gautos. Posėdžio dalyviams išdalintos aukų rinkimo knygelės (kvitų knygelės, nemokamai atspausdintos Aleks. Bumblio spaustuvėje).

Finansų Komisija ruošiasi pravesti

STIPENDIJA LIETUVIUI KENTO VALST. UNIVERSITETE

Jau keleri metai Kento valst. universitete auga lietuviškoji programa. Ji buvo pradėta, įsteigiant Lietuviškąją Kolekciją, vėliau įvestas lietuvių kalbos mokymas. Dabar žengiama į trečią fazę, organizuojant stipendiją lietuviui.

Pirmosios dvi fazės buvo labai sėkmingos. Lietuviškoji Kolekcija jau turi apie 7000 tomų ir auga kiekvieną dieną. Gautos knygos rūpestingai sukataloguojamos ir grupuojamos naujoje dvilikos aukštų bibliotekoje. Retieji leidiniai perduodami į Specialiųjų Rinkinių skyrių, kuriame apsauga yra ypatingai budri, Periodikos titulu skaičius siekia beveik 400; jų tarpe 47 laikraščių pilni komplektai ir apie 600 įrisių; metinių komplektų.

spalvotos televizijos aparato loterija Kongreso naudai. Turi sąrašą ir kitų projektų.

TRANSPORTO IR TURIZMO Komisijos vardu kalbėjo Kristina Valavičiūtė. Komisija jau turi planus jaunimo transportui į Argentiną, iš Montevideo į Sanpaulą, į Studijų savaitės vietovę Itaicí ir atgal bei įvairių ekskursijų kongreso metu. Laukiama Sanpaulo aukštųjų valdžios pareigūnų pasikeitimo. Tada bus daromi žygiai gauti transportui ir ekskursijoms lengvatų.

Baigiant posėdį BŪSTINĖS KOMISIJOS atstovė Elena Bareišytė painformavo, kad jau daroma lietuvių šeimų bei jaunuolių kartoteka, kad vis gaunami laišakai iš užsienio lietuvių. Sunkumai - trūksta padėjėjų korespondencijai vesti dėl jos gausumo ir susirašėjimo lietuviškai.

Nutarta ORGANIZACINIO KONGRESO KOMITETO VALDYBOS POSĖDŽIUS daryti drauge su visų Kongreso komisijų atstovais. Taip bus visi geriau informuoti apie paruošimą ir bus galima visiems kartu žiūrėti, kaip paspartinti darbą, nugalėti sunkumus ir t.t....

ŠAUKIAMAS POSĖDIS

Pirmasis Jaunimo Kongreso ORGANIZACINIO KOMITETO VALDYBOS draug su visų komisijų atstovais POSĖDIS šaukiamas vasario m. 24 d., sekmadienį Šv. Kazimiero parapijos patalpose, Rua Juatindiba, 20, Parque da Moóca, 16 valanda.

Ar. Steponaitis

JKO Komiteto Valdybos pirmininkas

Lietuvių kalbos fazė per Critical Language programą teikia šešis kursus, už kuriuos užskaitoma 21 valanda kreditų. Pirmiesiems trims kursams naudojamas Introduction to Modern Lithuanian tekstas ir pagal tą tekstą paruoštos magnetofoninės juostos. Pagalbos reikalingiems studentams padėti dviem valandom per savaitę atvyksta lietuvis mokytojas, o baigiamieji egzaminai laikomi pas aukštą kvalifikacijų specialistą, šiuo metu dr. Antaną Klimą. Šis mokymo metodas yra gana praktiškas, nes tereikia tik dviem studentam užsiregistruoti į bet kurį iš šešių kursų, ir programa apsimoka.

Dabar, plėsdami programą, steigiam Lietuvių Stipendijos Fondą (Lithuanian Fellowship Fund). Šiai fazei reikės sutelkti 50,000 dolerių, kurie bus pastoviai laikomi Kento valst. univ. fonde (Kent State University Foun-

BRAZILIJOS KRAŠTO FINANŠŲ KOMISIJA

Pasaulio Lietuvių Jaunimo III Kongreso Brazilijos Finansų Komisijos valdybą sudaro:

Prel. Pijus Ragažinskas pirmininkas
Norbertas Stasiulionis vice pirmininkas
Jonas Tatarūnas ir Vincas v. Banys - išdininkai
Halina Mošinskienė ir Genė Žarkauskaitė - sekretorės

Finansų komisijos valdyba nutarė rinktis pasitarti vieną kartą savaitėje, pirmadieniais, 20,30 val

dation). Palūkanos už tuos 50,000 dolerių bus naudojamos stipendijai, kuri bus duodama lietuvių kilmės studentui, kuris sutiks rašyti darbą apie Lietuvą ar lietuvius magistro arba daktaro laipsniui gauti. Komitetas, kuris atrinks kandidatą stipendijai, bus sudarytas iš universiteto narių ir greičiausiai vadovaujamas graduate School dekanu. Jei kartais neatsirastų kandidatų stipendijai, tais metais stipendijos pinigai būtų panaudoti knygoms į Lietuvišką Kolekciją pripirkti. Tačiau tenka labai abejoti, kad tai galėtų atsitikti.

Stipendija pradės būti skiriama, kai bus sutelkta 20,000 dolerių. Aukotojų ir aukų sąrašai bus kas mėnesį siuntinėjami lietuvių laikraščiams; visos aukos gali būti nurašomos nuo pajamų mokesčių. Surinktieji pinigai bus Kento Valst. Fundacijos investuojami, siekiant galimai aukštesnių palūkanų. Sutelkus pilną 50,000 dolerių sumą, reikia laukti, kad metinė stipendija susidarys tarp 2500 ir 3000 dolerių.

Projekto logika yra aiški: pradėdami lietuvių kalbos kursu, per Lietuviškosios Kolekcijos rinkinius plėsdami galimybę gilinti studijas organizuojama stipendija siekiame, kad būtų tęsiami ir akademinio lygio tyrinėjimo darbai. Tai yra gyvybinės svarbos reikalas Lietuvai ir lietuviybei.

Mums teikia vilčių faktas, kad per pastaruosius kelerius metus Kento valst. universitete buvo parašyti ir teberašomi keturi veikalai lietuviškoms temoms, siekiant daktaro ar magistro laipsnio. Tačiau šimtaprocentinis projekto pasisekimas priklausys ne vien nuo mūsų planų, bet ir lietuvių visuomenės.

Lietuviškoji programa Kento valst. universitete gerai progresuoja. Lietuvių

kalba mokoma šiais metais ir bus mokoma ateityje. Liet. Kolekcija, siekiant jau apie 7000 tomų, auga kasdien. Pastaruoju metu atsiuntė: Jonas Drąsutis iš Pittsburgh, Pa., - keturias dėzes periodinių leidinių; J. Botyrius iš Brooklyn, N.Y., - dvi dėzes knygų ir periodikos; Jonas Pranas Palukaitis iš Lakewood, Ohio - 10 dėžių periodikos; Liudas Dovydenas iš Scranton, Pa., - dvi autografuotas knygas; Adomas Kantautas iš Alberta, Canada, - retų periodinių leidinių ir Žibuntas Mikšys iš Paryžiaus - periodikos.

Lietuvių Stipendijos Fondas gavo stiprią pradžią: vienas lietuvis, kuris prašė jo pavardės neskelbti, pažadėjo 5000 dol. Kiti aukojo: Dr. A. Rasma - 25 dol., Dr. A. Klimas - 10 dol., Dr. V. Stankus - 100 dol., Algirdas Rukšėnas - 100 dol., Dr. John Cadzow - 100 dol., J.P. ir B. Palukaičiai - 100 dol.; viso jau gauta 5,435 dolerių. Šiuo metu organizuojamas lietuvių komitetas surenkamiems pinigams kontroliuoti; jo sąstatas bus netrukus paskelbtas.

Lietuvių kalbos kursas ir Liet. Kolekcija jau įrodė savo naudingumą: nuo 1972 metų Kento valst. universitete užbaigta viena daktaro disertacija ir trys darbai magistro laipsniui Lietuvą ir lietuvius liečiančiomis temomis. Disertacija pavadinta: The Lithuanian Question in the Third Duma; darbai magistro laipsniui: Augustinas Idzelis, Industrialization of Lithuanian S.S.R.: a Case Study in Soviet Industrial Location Theory; Theodore W. Jenkins, kurio motina lietuvė - The Grand Duchy of Lithuania: A Bibliography of Primary Historical Sources; Daina Kojelytė - Works in English Dealing with Lithuanian-Americans.

Toks kiekis per nepilnus trejus metus lietuviškoms temoms paruoštų darbų tūdo, kiek galima padaryti, ir skatina surinkti 50,000 dol., kurių palūkanos bus naudojamos pastoviai finansuoti lietuvių kilmės studentą, apsiimanį rašyti disertaciją apie Lietuvą ar lietuvius. Stipendija bus pradėdama skirti, kai bus surinkta 20,000 dol., tik, žinoma, bus žymiai mažesnė.

The Lithuanian Fellowship Fund
Kent State Foundation
Kent, Ohio 44242

Dr. John Cadzow

TIESA IR GYVENIMAS

Malonusis Juozai

Dėkoju už laišką ir naujienas iš S. Paulo. Džiaugiuosi, kad gražiai praleidote didžiąsias šventes ir laimingi sutikote N. Metus. Norit sužinoti, kaip man sekasi atostogauti, ir kada žadu baigti atostogas ir S. Paulin sugrįžti.

Nors mano tikrosios atostogos jau senokai pasibaigė ir dabar gyvenu svečio teisėmis bet juk negaliu svetimą duoną dykai valgyti. Todėl padedu parapijos darbuose, kiek sugebėdamas. Kadangi tikrasis klebonas T. Gediminas Kijauskas turi būt Romoje viso pasaulio jėzuitų atstovų suvažiavime, tai parapijoje liktų vienas pats jo asistentas T. Leonas Zaremba. Gyvoje judrioje parapijoje jam vienam būtų per sunku, beveik neįmanoma verstis, tai ir talkinu jam, iki grįš T. Kijauskas. Tikimės jog tai bus gale vasario mėnesio. Beto, prašė mane praveisti parapijai Gavėnios rekolekcijų savaitę. Iki jos pasibaigs negaliu nė svajoti grįžti į S. Paulį. Kaip sužinojau iš Jūsų ir iš kitų laiškų, Jūs ir be manęs gražiausiai gyvuojate, todėl nér man ko skubintis.

Pirmą kartą po daugelio metų galėjau ramiai švęsti Kalėdas. Niekas nerūpėjo. Nei choras, nei kanklės, nei eglutę statyti, nei prakartėlę įrengti — nieku nerūpėjo rūpintis. Viską padarė savanoriai parapiečiai. Ir kas man buvo įspūdingiausia, tai kad viską atliko jaunimas. Šeši gimnazistai išplovė ir išvaškavo didelę bažnyčią. Jie nupirko ir atgabeno 10 didelių ir mažesnių eglė. Jas susstatė prie altoriaus. Jie įrengė ir išpuošė prakartėlę. Keletas ponių suklijavo iš šiaudukų nepaprastai gražius eglėms papuošimus. Lietuviškus. Gražesnius už mūsų turimus S. Paulyje. Vaikiniai ir papuošalus sukabinėjo. Kunigams terūpėjo išpažintys prieš Kalėdas (daug, daug), paruošti gerus pamokslus ir mišias atgiedoti. Ir kaip praėjo Kūčios ir Kalėdos?

Kūčioms T. Zaremba buvo pakviestas į „Pensininkų klubo“ surengtas kūčias parapijos didelėje kavinėje. Man teko svečiuotis vienoje malonioje šeimoje.

Vidurnakčio Bernelių mišias koncelebravome drauge su T. Zaremba. Pusvalandį prieš mišias parapijos choras, aptamsintoje bažnyčioje, pradėjo Kalėdų giesmių koncertą, kai aš su patarnautojais ir liturginiuose rūbuose atėjome procesijos būdu prakartėlės palaiminti. Kadangi šita parapija aptarnauja daug ne lietuvių kilmės amerikiečių, tai giesmes choras giedojo ir lietuviškai ir angliškai. Pačias mišias giedojom lotyniškai, kad neįžeistume nė kitataučių, nė lietuvių. Bažnyčia buvo sausakimšai pilna žmonių. Daug gražaus jaunimėlio. Du kunigai ir vienas pasaulietis vyras dalijome šv. Komuniją virš dešimties minučių. Čia ir vėl nuo jauniausių vaikų (jų nedaug, nes jau miegojo), per jaunimą, vyrus ir moteris pačiame amžiaus stiprume, iki žilų žilų senelių artinosi prie Dievo stalo. (Taip yra beveik kas sekmadienį, tik Kalėdose žymiai daugiau). T. Zaremba skaitė Evangeliją ir pasakė trumpą pamokslėlį-sveikinimą lietuviškai. Man teko tą patį atlikti angliškai. Bet su koncertu,

LAIŠKAS IŠ KLEVELANDO

Asta Šepetytė -- flute.

Aida Petersonaitė -- klarinetas. J. Gaižučio nuotrauka

su viskuo, pamaldos užtruko tik pusantros valandos. O Kalėdų dieną penkerios mišios, kaip kas sekmadienį. Tikrai turėjau daug džiaugsmo ir pasitenkinimo. Ačiu už tai Dievui ir mano vyresniajam T. Kijauskui.

Pradžioje išsitariau, jog čia parapija yra labai gyva. Taigi yra keletas būrių skautų ir skaučių, pradedant pačiomis mažiausiomis „Aguonėlėmis“ ir baigiant Skautininkų Draugove, kurioje narės yra gal tarp 20 ir 70 metų. Man teko joms duoti konferenciją apie „Ir Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų“.

Teško dalyvauti mokyklos vaikučių eglutėje su vaidinimu, dainomis, eilėmis ir net dūdų orkestru — 32 „muzikantai“, berniukai ir mergaitės. Gerai, gražiai grojo. Savo eglutę atskirai turėjo lietuvių kalbos mokyklos vaikai. Čia tarp kitų programos punktu gražiai skambino kanklių orkestras iš 13-os kankliuojančių, mergaičių ir berniukų. Prisidėjo ir šeši berniukai su lumzdeliais. Ir visa tai man teko išragauti pačiam neprikisus nė piršto. Turi čia lietuviai gražų būrį mokytojų ir vyresnių, ir jaunųjų, ir visokių menininkų, ir sportininkų, ir visi mielai bendradarbiauja su parapijos kunigais, dažnai patys pasisiūlydami.

Dar vienas dalykas čia man patinka, tai po sumos kavutė parapijos kavinėje. Kavutė su pyragaičiais paruošia kas sekmadienį vis kita organizacija: tai katalikės moterys, tai viena, tai kita skaučių skiltis, tai ateitininkai. Vis daugiau ir daugiau žmonių užsuka į kavinę pasidairyti, pasižmonėti, pažįstamus susitikti, naujienomis pasidalyti. Kaip Lietuvoje būdavo prie šventoriaus.

Lietuviai labai stengiasi palaikyti savo parapiją. Todėl gausiai lanko pamaldas, parengimus ir dosniai aukoja.

Klevelando lietuviai yra laimingi dar ir tuo, kad čia turi geriausius visama laisvajame pasaulyje ansamblius. Dainos, taut. šokiai,

ir kanklių orkestro ansamblis CIURLIONIS. Jam vadovauja energingas maestro p. Alfonsas Mikulskis su žmona Ona. Abų yra 100 procentų pasišventę ir visai atsidėję lietuvių dainai. Jau turėjo 1000 koncertų ir pasirodymų ir vasario 2 dieną koncertuos Čikagoje, o balandžio gale minės savo darbuotės 35 metų sukaktį didžiulių koncertų miesto Centre.

Grynai tautinių šokių ansamblis GRANDINÉLÉ tai didžiausia mūsų pažiba. Kita taučiai ją vadina lietuviškuoju baletu. Ir jų yra bene virš 80 jaunimėlio. Jam vadovauja dideli pasišventėliai L. ir A. Sagiai. Turint tokius žymius aukšto lygio dainos ir šokių vienetus, ko daugiau bereiktų? Ar begali drįsti šalia jų kas nors kitas pasirodyti? O yra ir daugiau, ir drįsta.

Yra geras p. Babicko vadovaujamas vyrų oktetas. Man jau čia esant susikūrė Ramovėnų vyrų choras. Jam vadovauja p. Julius Kazenas, pats solistas bosas. Šiomis dienomis pradėjo kurtis studentų mergaičių choras. Neužmirštini ir abiejų parapijų chorai, kurie reguliariai kas sekmadienį ir šventadienį gieda bažnyčiose.

Klevelande gyvena vieni iš stipriausių pianistų: tai p. A. Kuprevičius, Antanas Smetona ir jo jauniausias brolis Vytautas Julius Smetona. Dar yra keletas ponių ir studentų mergaičių gerų pianisčių. Todėl čia netrūksta nei koncertų, nei chorų mokytojų.

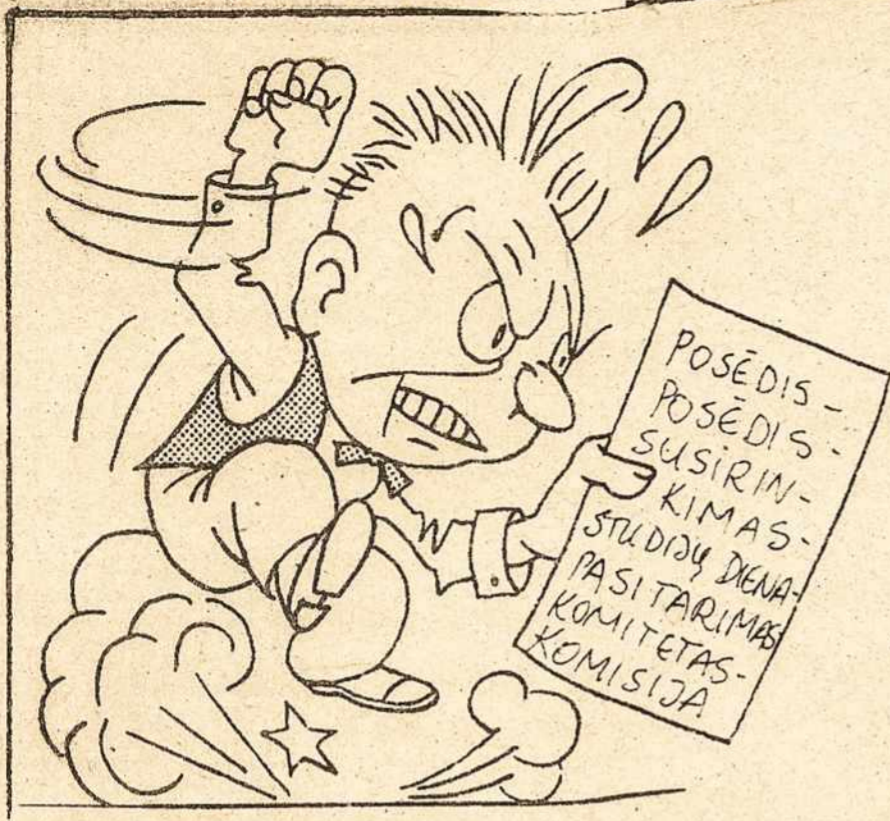
Kai pagalvoju, jog Klevelando lietuvių kolonija yra bent per pusę mažesnė už S. Paulio, ir įstengia turėti tiek daug ir gana gvų kultūrininkų ir veiklos, tai stačiai ima mane šventas pavydas. Ir klausiu savęs, kodėl taip yra?

Trejetą mėnesių čia begyvendamas pastebėjau, kad, nepaisant vieno kito nesusipratimo, vieno kito dėmelio, kurio netrūksta nė vienoje šeimoje, Klevelando lietuviai, reikia pripažinti, yra vieningesni, sugeba taikiau bendradarbiauti, mažai tėra baslių kaišytojų į ratus, ir jų retas kas tepaiso.

Iš to mano aprašymo, mielas Juozai, gali pamanyti, jog man Klevelandas patinka. Neklystumėte taip manydamas. Patinka. Nes darbuotis čia tikrai malonu, kai nuolat patiri, kad žmonės mielai bendradarbiauja ir tavo darbą vertina. Tačiau iš to nedaryk išvados, kad man S. Paulis nepatinka. Patinka ir S. Paulis, nors darbo dirva man jame yra žymiai sunkesnė. Bet kai trūksta žmonių, kai vienam tenka stengtis atlikti keleto darbą, tai yra daugiau visokių galimybių pasireikšti įvairiose šakose, ir tai žmogų praturtina. Klevelande man tenka dirbti grynai kunigo darbą. Jį labai mėgstu, juo džiaugiuosi, ir jo yra gana daug, bet nebėr progų visur kitur nagus ir nosį kaišioti. Todėl yra žymiai lengviau darbuotis, ir nervai ne taip labai įtempiami.

Tebūnie gana šiam kartui. Jums, visai šeimai ir visiems pažįstamiems sanpauliečiams, o jau ypač „aušrokams“ choristams-choristėms ir mano kanklininkėms linkiu gerų vasaros atostogų ir gausios Dievo palaimos.

Jūsų Kristuje
Kun. Jonas Kidykas, S.J.

LITUANISTINĖ MOKYKLA

HAMILTONE **

*****

Pranešimas Živilės Jūraitės iš Kanados.

Sausio 10 dieną, aplankydamą Vyskupo M. Valančiaus lituanistinę mokyklą Hamiltono mieste, turėjau progos pamatyti kaip Kanadoje veikia lituanistinis auklėjimas ir jį palyginti su tuo, kas daroma mūsų Brazilijoje.

Nustebau sužinojus, kad virš šimto mokinių lanko šią mokyklą, o Toronte net beveik trigubas skaičius. Montrelio mieste tikrai 70 mokinių. Gi mes, São Paule, turime labai daug lietuvių, o tėvų gimtosios kalbos mokinių - žymiai mažiau... Hamiltono lietuvių kolonijoje skaičiuojama apie 2.000 lietuvių.

Vis dar skaičiuojant, buvo metai kada iš Hamiltono mokykla turėjo virš dviejų šimtų mokinių. Tai buvo jos didžiausias pasiektas skaičius, dešimt metų atgal.

Ši mokykla veikia šeštadieniais iš ryto, paskolintuose rūmuose vienos vietinės katalikų pradžios mokyklos pastatuose, kuri jų, nenaudoja savaitgaliais. Pamokos užtrunka tris valandas, su maža pertraukėle. Mokiniai susiskirstę į 10 skyrių ir kiekvienas skyrius turi savo pamokas atskiroje klasėje. Apie 10 mokinių kiekvienoje klasėje. Jų amžius tarp 5 ir 15 metų.

Mažiukų klasėje matyti kaip vaikai prieš pradėdami pirmąjį skyrių žaidžia, paišo ir pramoksta lietuviškai pirmutinės raidės, visi susėdę aplink stalą, kur išmėtyti popieriai ir spalvoti pieštukai. Tuoj prisiminiau lietuvių kalbos pamokas pas mus pas Jėzuitus. Tie vaikučiai

moka padainuoti lietuviškas daineles, ir beveik visi labai gražiai kalba lietuviškai. Tik vienas kitas atsiliepdavo angliškai. Ir mokytoja pasiskundė, kad šis gadina kitus, nes kai jis pradeda, tai visi varo angliškai...

Antrame skyriuje vaikai išmoksta eilėraščių ir skaito. Turi diktantus ir truputį gramatikos. Yra paruošti vadovėliai kiekvienam skyriui. Tik paskutiniuose skyriuose dėstoma lietuvių istorija, geografija ir literatūra. Nėra reikalaujama daugiau, negu kas yra vadovėliuose, kuriuose santraukos naudingiausios žinios mokiniams apie savo tėvų tautą. Vaikai laiko egzaminus žodžiu ir raštu, kad pereitų iš vieno skyriaus į kitą. Kai per silpni, tai tik gauna pažymėjimą, kad „lankė“ kursus, bet ne kad „perėjo“.

Mokytojai yra apmokami. Kaikurie iš jaunimo tarpo, dar studijuojančio; kaikurie vyresnio amžiaus. Pinigai apmokėjimui gaunami iš aukų, lietuviško bankelio aukų, mokyklos tėvų komiteto ir įvairių mokyklos naudai parengimų.

Jie statė klausimus apie mūsų lituanistinį auklėjimą Brazilijoje ir buvo sudominti mūsų akivaizdine kalbos mokymo sistema, paruošta p. Petraičio. Jie nustebo, kad tas daroma Brazilijoje.

Ponas Jonas Mikšys, šios mokyklos vedėjas, padovanojo jos metraštį išleista minint 25 metų veikimo sukaktį. Bendrai paėmus, maloniai mane nutiekė šios mokyklos apsilankymas.

Živilė Jūraitė

Punktualumas yra menas būti visur anksčiau kitų.

Nevedę moterys nori žinoti, ar turės vyrą ateityje. Vedusios moterys nori žinoti, ar jos vyras turi ateiti.

Paskutinio karo metu atsirado daug išvietintų žmonių. Sekančio karo metu atsirado daug išžmogintų vietų.

Tikras draugas yra tas, kuris supranta mus ir palieka draugu.

Geriausia priemonė išgydyti moteris beveik nuo visų ligų, yra pasakyti, kad jos liga yra senatvės pažymys.

III PASAULIO LIETUVIŲ
JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE
LITUANA

Rua das Giestza, 927-9 - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP

- Tel (011) 63-5723, 274-0934

PRADEDA JUDĖTI IR URUGVAJUS

Kasdieną vis daugiau ir daugiau ima rašyti ir kalbėti visame laisvajame pasauly apie Kongresą. Pradedą judėti ir Urugvajaus lietuvių kolonija.

Inž. R. Kasparo, P.L.B. Vice Pirm. Jaunimo reikalams, vizitas Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus liet. kolonijoms tą veiklą sustiprino. Sudaroma Kongreso ruošos komisija, kurios pradžia jau yra: Pirmininkas - Gvidas Mačanskas, V. Pirm., - Dr. Albina Milašiūtė, Sekr. Adėlė Čiruputė Mačanskienė, Išd. - Romas Mačanskas, V. išd. - Rožė Ščenulevičiūtė Vitkauskienė, Taut. Šokių Direkt.-Dr. Alfr. Stanevičius, Parengimų - Rožė Pretkūtė, Nakvynių - T. Jonas Giedrys S.J. Dar nėra galutinai susitarta dėl transporto. Luisa ir Juozas Geležauskai, Propagandos Informacijos - Viktoras Cieslinskas. Be to bus dar įvairių kitų vienetų, pav., parodų, atstovų paruošimo ir kitų. Kiekvienas kurio nors darbo atsakingas asmuo pasikvietęs sau į talką tinkamą skaičių bendradarbių - juo daugiau, tuo geriau. Ta komisija veiks Urug. Liet. Kult. Draug. Valdybos, kuri atstovauja Urug. Liet. Bendruomenei, globoje ir kontrolėje.

Visiems aišku, tas kongresas nėra vien tos Komisijos darbas, bet visos

mūsų kolonijos. Tikimės, kad visa mūsų kolonija, suprasdama ir įvertindama Kongreso reikšmę, tą darbą remis moraliniai ir materialiniai. Reikalinga visos mūsų kolonijos talka, bendradarbiavimas. Žinoma, bus asmenų, kurie nebendradarbiaus. Bet taip buvo, yra ir bus, su tuo reikia skaitytis, bet nereikia į tai kreipti dėmesio, jeigu to negalima išvengti. Būtų tiesiog nenormalu, jeigu visi visad būtų vienos minties ir vienos idėjos. Kongresas yra nutartas, jo rengimas jau pradėtas ir jis bus vykdomas. Visiems geros valios lietuviams nieko kito nelieta, kaip tik prie to rengimo pozityviai prisidėti. Kritika ir įvairūs pasiūlymai yra labai sveikintini, priimami ir net labai reikalingi ir naudingi, jeigu tik jie bus daromi tinkama forma ir tinkamoj vietoj, pareiškiant juos Kongreso reng. komisijai, o ne plepant už akių. Tai yra rimtas dalykas, jame glūdi visas mūsų kolonijos prestižas.

Kongreso veiklai suderinti ir patobulinti buvo nutarta sausio pradžioje Urugvajuje padaryti Jaunimo Studijų Savaitę, kurioje turėjo dalyvauti ribotas dalyvių skaičius, po 20 iš Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus ir vienas, kitas iš kitų kraštų jaunimo, kuris turėjo susirinkti rimtam darbui. Deja, tas neįvyko dėl netikėtai atsiradusių įvairių rimtų priežasčių - kitų kraštų atstovai ne visi galėjo atvykti.

Nežiūrint to, praeitą savaitę buvo keletą kartų susirinkta Kongreso reikalais, kur be kitų dalyvavo iš Argentinos Monika Balčiūnaitė ir Vikt. Bargdžius ir iš Brazilijos Adv. Alg. Sliesoraitis ir Pr. Šukys. Buvo išrinktas Kongreso Šūkis: "TĖVŲ ŽEMĖ LIETUVA - MŪSŲ ŠIRDY VISADA." Buvo išrinktas Kongreso plakatas. Iš 6-šių pateiktų, daugiau ar mažiau atbaigtų, projektų išrinktas Birutės Žukaitės Mačanskienės, kuriam galutinę atbaigą duos dr. Alfr. Stanevičius.

Iš U.L.K. Žinių

VARDAN TOS
LIETUVOS
VIENYBĖ
TEŽYDI!

Neužmiršk:

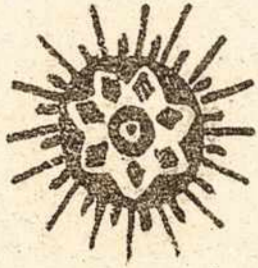
LIETUVIŲ KULTŪROS
kursas
LIETUVIŲ KALBOS
pamokos

CURSO DE CULTURA
LITUANA
AULAS DE LITUANO

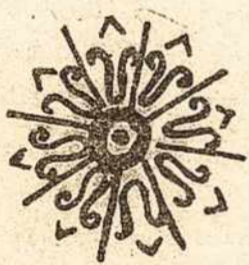
KUBILAS

M MŪSŲ LIETUVA Mažiesiems

Vasario gimtadieniai

- 2. Carlos Alberto Baužys
- 2. Valter Sauka.
- 3. Arly Amborzevičius
- 4. Arnaldo Zizas
- 4. Vanderley Morkūnas Marini
- 5. Juozas Roberto Bočerovas
- 7. José Carlos Ratkevičius
- 9. Silvana Banys
- 9. Claudio Dylis
- 10. Nelson Sitnikas
- 11. Lydia Juodzevičius
- 13. Ana Vera Juodzevičius
- 16. Aparecida Dumbliuskas
- 21. Eduardo Silvio Balčiūnas
- 21. Antanas Gervetauskas
- 22. Nida Remenčiūtė
- 22. Elizabeth Tininis
- 22. Leandro Krumzlys
- 22. Sérgio Balčiūnas
- 23. Arlete Bumblys
- 24. Mariana Petkevičius
- 24. Margarete Lasauskas
- 25. Solange M. Banevičius
- 25. Julija Kraujalytė
- 26. Nelson Bagdžius
- 29. William Lisauskas

MOKYKLOJE

— Ka tu, sūneli, veikei šiandien mokykloje? — klausia tėtė.
— Laukiau skambučio, tėveli.

SKAUTIŠKOSIOS LAZDOS

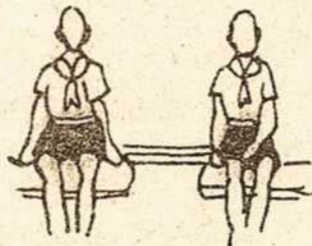
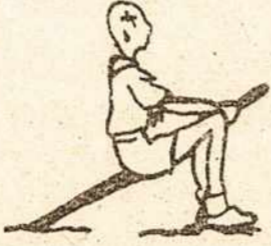

Apsaugai

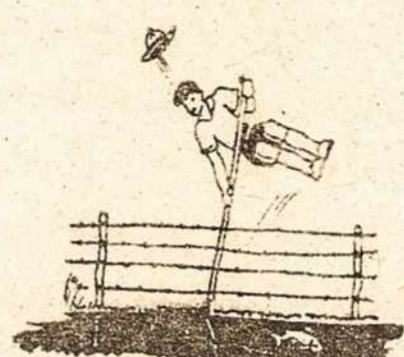
Daug kur skautai ir net skautės naudojami tam tikromis lazdomis. Kai kur jos yra lyg uniformos ar privalomų reikmenų dalis ir joms naudoti yra tam tikros taisyklės. Bet tokios lazdos labai naudingas daiktas iš viso skautiškuose užsiėmimuose. Pažiūrėkim:

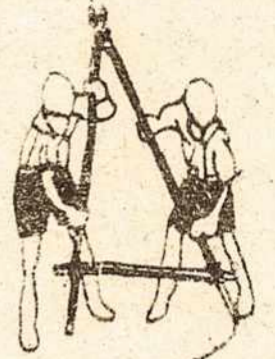
Skilties garbei!

Atsisėsti. Čia yra dar viena vieta broliui skautui tarp mudvieju.

Op - paa!...

Pionerijoje

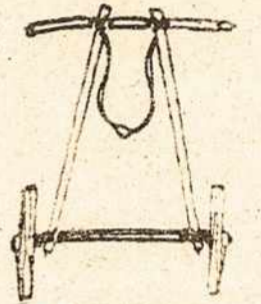
Tik taip galime perlipti.

RISTI ir NEŠTI:

Kai sunku kopti į kalną...

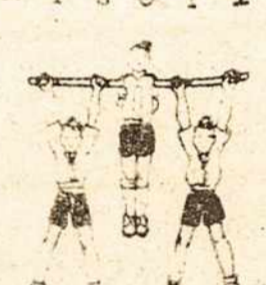

Vožimėlis

Ant ledo

GYVYBEI
GELBĖTI:

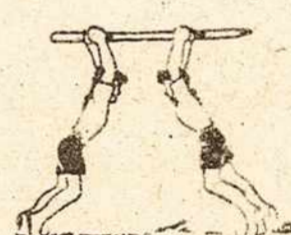
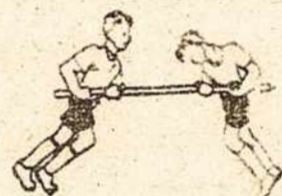
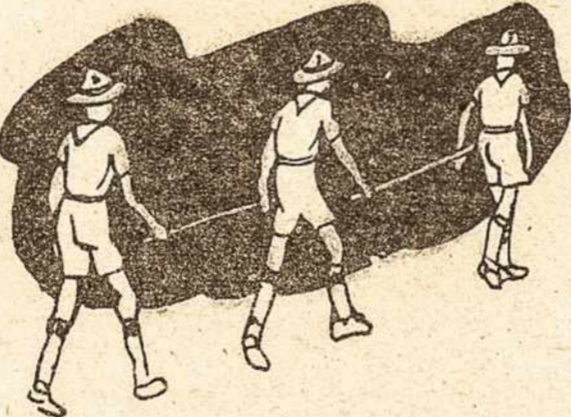
SPORTUOTI:

Skęstančiam -

ŽAISTI:

SAUGIAI NAKTĮ EITI:

SKAUTIŠKOJI LAZDA labai naudingas daiktas iškylose, stovyklose ir sk. būkluose, žinoma, tiesas, kurie jas turi. Suraskite daugiau įvairių būdų ką veikti su lazdomis ir atsiųskite Sk. Aidui.

Literatūra · Dailė · Menas

Šveicarai akademikai nepriklausomoje Lietuvoje

PROF. JUOZAS ERETAS

JUOZAS ERETAS (G. 1896)

Tokią simpatiją reiškė ypač tie Friburgo profesoriai, kurie savo auditorijoje turėjo studentų iš Lietuvos. Vienas nuoširdžiausias jų buvo istorijos dėstytojas Schnuezeris, kuriam, kilusiam iš Silezijos, rytų klausimai itin rūpėjo. Savo politinėmis pažiūromis artimas vokiečių Centro partijai, t. y. krikščionims-demokratams, jis visa širdimi palaikė lietuvius, išsivaduojančius iš caro jungo ir kartu atsisakančius prūsų „globos“. Jis buvo gerai informuotas kun. Juozo Purickio, jo priežiūroje rašiusio disertaciją apie reformaciją Lietuvoje.

Uoliai dirbdamas 1916 m. Juozo Gabrio Lozanoje įkurtame Lietuvių Informacijos Biure, Purickis tos įstaigos leidžiamam žurnalui „Litauen“ ieškojo redaktoriaus ir tuo reikalu kreipėsi į savo profesorį. Šis iš savo studentų rekomendavo mane. Tokiu būdu susilaukiau dr. Purickio pakvietimo tai vietai užimti. Kadangi jis man taip šiltai nušvietė lietuvius bei jų kovą už laisvę, tai mielai sutikau. Čia dar prisidėjo ir homilistai — lietuviai, su kuriais dar anksčiau buvau susidraugavęs. Ypač buvau susižavėjęs jų senoviška kalba, apie kurią jau daug ką įdomaus buvau girdėjęs indogermanistikos seminare.

Tame darbe turėjau du stiprius rėmėjus. Pirmasis buvo pats dr. Purickis, kuris dzūko nuoširdumu man palengvino žingsnius. Antrasis buvo iš Klaipėdos krašto ki-

lęs Mykolas Ašmys. Šis buvo baigęs Klaipėdos gimnaziją ir paskui Karaliaučiaus, Berlyno ir Hallės universitetuose studijavęs teisę. Kadangi Prūsijos valdininkų persekiojamas, jis 1918 m. pasitraukė į Šveicariją, kur tikėjosi galėsiąs sėkmingiau kovoti už Lietuvos atstatymą bei Klaipėdos krašto prie jos prijungimą. Kartu tikėjosi galėsiąs gryname kalnų ore atsikratyti jį smaigiančios džiovos.

Mes tuoj susibičiuliavome, nes jis man ne tik padėdavo redaguoti žurnalą, bet taip pat mokė lietuviškai kalbėti. Jis ir norėjo mane nuvilioti į Lietuvą, kur turėtumėm kartu dirbti jos labui. Deja, jauno entuziasto planus sunaikino gripas, kuris 1918 metų gale smaugė kone visą Europą. Prieš mirtį jis mane prisaikdino jo vieton vykti Lietuvon dirbti. Sutikti man buvo nelengva, nes tuo pačiu laiku buvau gavęs pakvietimą Paduvos-Venecijos universitete dėstyti germanistiką. Tačiau, norėdamas savo bičiuliui palengvinti mirtį, sutikau. Netrukus po to, gruodžio mėnesio pradžioje Mykolą palaidojome Lozano kapuose.

Eidamas velionio nurodytu keliu, 1919 m. pradžioje, išlaikęs doktoratui gauti egzaminus, persikėliau į Lietuvos Misiją Berne, kur būsimoje mūsų atstovybėje teko sekretoriauti. Paskui dar tų pačių metų vasarą man pavyko prasimušti į Berlyną, kur mane kvietė mano globėjas dr. Purickis, nūnai ten oficialiai atstovaujantis mūsų valstybei. Vokiečių sostinėje jau turėjau galutinai ruoštis žygiui į Lietuvą.

Bet Purickis turėjo dar visai privatišką tikslą, būtent, mane apvesdinti. Šitas „pasišėsinimas“ į mano viengungystę turėjo savo istoriją: Purickis per Pirmąjį Pasaulinį Karą buvo įsitikinęs, kad vokiečiai jį laimės; bet norėdamas išvengti Prūsijos

išgalėjimo prisikėlusioje tėvynėje, jis rėmė Ūracho kunigaikščio, Švabijos kataliko, kandidatūrą į Lietuvos karalius. Šis buvo našlys, ir Purickis jam buvo numatęs Hoffraulein. Kadangi ji turėtų gerai mokėti abi kalbas, tai mokytoja jai buvo nužiūrėjęs Tilžės spaustuvininko, žinomo patrioto Jagomasto dukterį Oną. O jai vyrui nužiūrėjo mane, kuris būdamas Šveicarijos armijos karininkas, eitų Mindaugo II-ojo adjutanto pareigas. Vokiečiams karą pralaimėjus, šis planas, žinoma, iširo, bet jo sumanytojas vis dėlto iš Onos ir Juozo norėjo padaryti porą. Nors man ši graži bei maloni mergaitė ir labai patiko, tačiau Ašmiui duotas žodis mane sulaukė nuo tokių ankstybų vedybų. Dėl to 1919 m. rudenį vienas vykau į Kauną. Ona vėliau sugrįžo prie pirmakščio savo darbo tėvelio įmonėje, kur kartu redagavo ir „Naująjį Tilžės Keleivį“. Tą darbą dirbdama, ji tiek įkyrėjo Hitlerio režimui, kad 1941 m. turėjo bėgti Lietuvon. Bet įsiveržę naciai ją Vilniuje sugavo ir ten kartu su visa Jagomasto šeima be teismo sušaudė.

1919 m. spalio mėnesį atvykęs į Kauną, gerokai nusigandau, nes šis miestas, apšėpęs, karo nuteriotas, padarė pasigallėtiną įspūdį. Pačiame prašmatniausiame „Metropolio“ viešbutyje, kuriame valdžia mane pradžioje buvo apgyvendinusi, žiurkės laisvai bėgiodavo kambariuose. Priblokštas tokių vakariečiui neįprastų vaizdų, rašiau Stasiui Šalkauskiui, sutiktam prieš tai Berlyne: „Kaunas yra nelemtas pabudimas iš puikios iliuzijos“. Dantis sukanęs, prisistačiau Užsienių Reikalų Ministerijai, kur viceministeris Petras Klimas mane paskyrė patarėju. Taip prasidėjo didysis mano gyvenimo nuotykis, apie kurį tėsprendžia kiti.

EGZILIO SKAUSMAS

ALGIMANTO MACKAUS IR LIŪNĖS

SUTEMOSPŪEZIJA

MARIJA SAULAITYTĖ

II

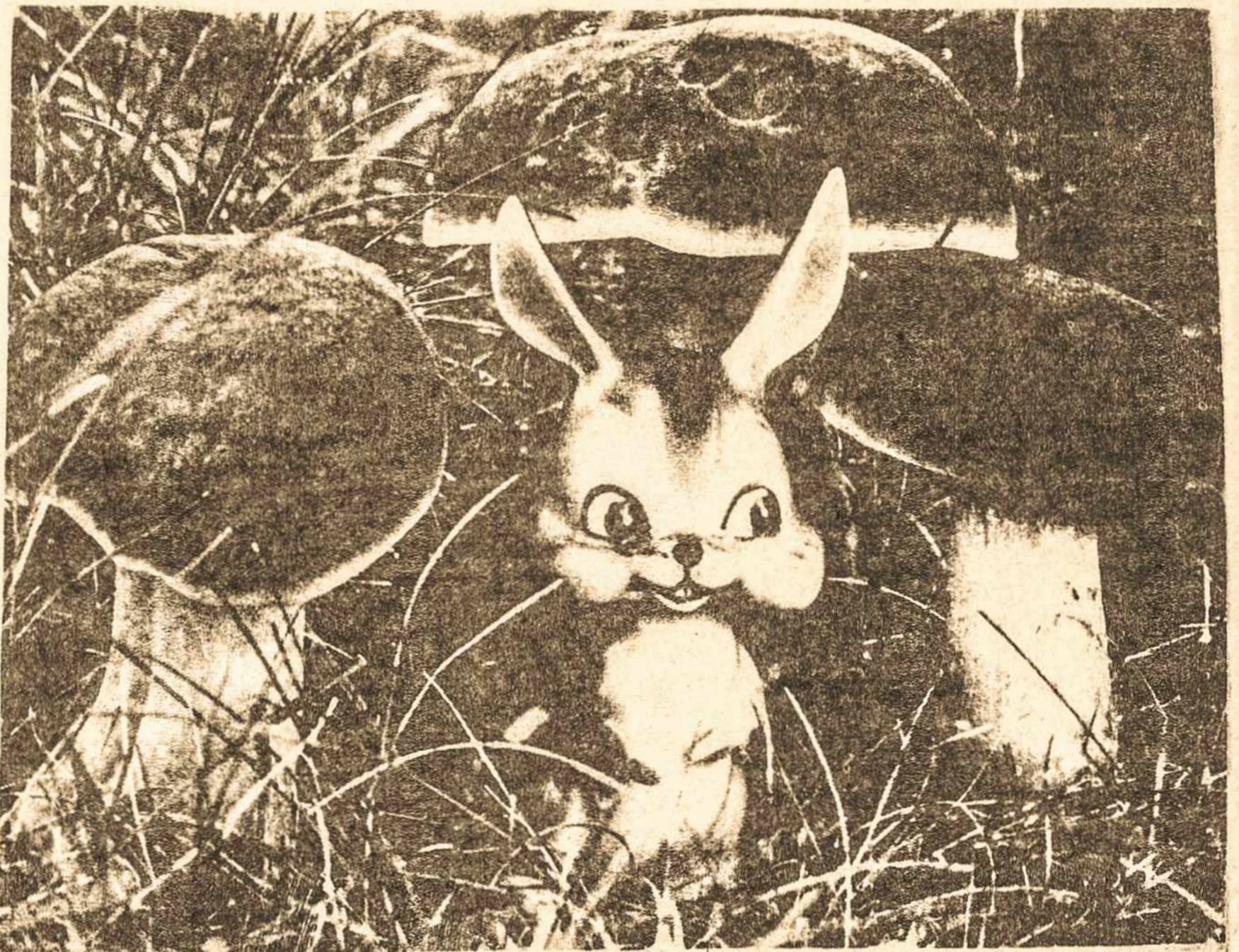
LIŪNĖ SUTEMA

Tarp vaivorykštinio spalvų įvairumo išspraudžia draugo liūdni (ir todėl tikri) žodžiai. Jų švie-soje žaislai sužėri skaidria vaikyste. Pirmajam „Tapi-niai“ ciklo eilėraštyje sukuriamas veiksmo ir jausmo fonas: liūdesys. Džiaugsmu, saule pažymi-mas „plepėjimas“. Tikrasis, gerasis pajautimas iš-šaukiamas draugo liūdnu „ir šešėly“ žodžiu.

Kaip pas Mackų, „vieną vaikystės vasarą“ (drau-gai“) apėmė aiškus nujautimas, kad nebėra jau-kaus mažo pasaulio. Gal jis kitų sunaikintas, gal draugai prarado vidinę vaikystę ir nustojo teisės į jos pasaulį. Tada „bašos kojos, pirmą kartą neju-tė žemės.“ Pirmą kartą: po to bus daugiau, ilgiau skaudžiau. Ta diena buvo aptemus (tokių bus dau-giau), ir kojos nebeliefė žemės, „lyg liūtis išplauti, rausvi daigai.“ Tie daigai nebežels ir neduos vai-siaus. Idomu, kad egzilis jau tada paženklino savo bendrakeleivius.

Eilėraštyje „simbolis“ liečiamas gyvybinis su saule santykis. To tiesioginio santykio nėra. Tik poetės sodinti erškėčiai „dabar auga į ją“. Poetės pirštai pripratę prie dyglių; jos galva „nebeturi vei-do“, kaip kadaise matyta už vielų galva. Ji tapusi kančia, kaip ir saulė, lietaus debesų uždengta, jos erškėčių apsupta. Saulė dabar irgi neturi veido,

(Pabaiga 8 psl.)

Rudens kompozicija. Nuotr. R. Kasieliaus

LIŪNĖ SUTEMA (iš 7 psl.)

sutapusi su anuo, kažkada matytu kančios beveidiškumu, žiūrėjusiu „i mane ir mano namus“.

Džiaugsmingas kontaktas su saule prarastas. Vietoj jo skliauto viduryje stovi kančia. Ta kančia valdanti — galima išvesti — dieną ir laiką, yra centrinis ryšys, besikartojas poetės veide. Vietoj individualaus veido matoma visuotinė kančia.

Cile „Išskalauti daiktai“ eilėraštyje „kraujas“ liečiama ištikimybės — išdavimo problema. Jeigu „Žilvino nebėra“, jei pačios esmės nėra — jeigu ją išdavėme („kiekviename auga Drebulė“), kuo berašyti? Iš kur semtis žodžių, jeigu kamienas nukirstas? Gal galima būtų, indėnų pavyzdžiu, baltu dryžiu išsakyti „visus neišsakytus jausmus“. Bet mes ne indėnai: mums „Liūliuodama žydi ir plečias, ant visų vandenių tamsi puta“. Mums temsta, baigiasi, ir mes už tai atsakingi. Ar mes turime teisės į kraują, kuriuo gal būtų galima rašyti, kai išdavėm Živilą? Atrodo, kad ne. Tas kraujas išsilies, apsems, ir mes nebesuvaldysime jo žodžiais ir nebeįsireikšime juo savęs, nes atsiskyrėme nuo jo. Liūnė Sutema, kaip Mackus, įžiūri mūsų atsakomybės mūsų elgesyje su egziliu ir su kančia.

195
109

Dail. Adomas Varnas — Ažuolai prie Nemuno

Anksčiau palyginusi save su liūtis išplautais daigais, eilėrašty „linai“ poetė reikšmingai sako: „Mano tėvo linai nesulaukė žydėjimo.“ Konkretus laukas nesulaukė pilnaties, kadangi karas įsiterpė. Taip pat poetė atėsia natūralios genties ir savo natūralaus brendimo, nes ji neturi žemėje šaknų. Simboliai, kuriais kiti naudojami, pavyzdžiui — linai, jos vartojami tikrai iš noro pritapti — juk baisu būti vienai. Iš tikrųjų, ji neprisimena linų, jų mėlynumo (to, kas gražiausia gyvenime). Jos drobės — jos praeitis ir ateitis, jos naujo gyvenimo pradžia — „peilyja nepaliestos, kraitinėj skrynioj.“ Niekad ji neįjautė lininės drobės, niekad neaugins ji linų. Šiuo būdu ji yra atskirta nuo kitų egzilų, vartojančių travaretinius įvaizdžius nerealiai užtušuoti savo padėtį. Ji mato savo padėties pradžią jau anuose laikuose, kada ji buvo per anksti lietaus ir skausmo paliesta.

„Miriam“ teigia, kad mūsų sapnai mums nepasitarnavo: jie sulaukė mus nuo realybės pajutimo, bet neišlaikė mūsų kartu. Sapnai nebeišsaugomi. „Laikas skirtis. Dabar, ir taip, kaip skiriasi trupėdama, atlauža nuo uolos“. Atlauža bando pritapti prie naujos uolos, bet tai nėra ji. Noma paviršutiniškai, jei iš viso. Todėl mes esame tokie, kaip mūsų sapnai buvo: mes silpniname savo uolą (atrodo, neišvengiamai, nes mūsų mintys mūsų neišlaikė), bet, tuo pačiu, nestipriname kitos. Esame atsitiktiniai asmenys.

Cikle „Niekio neatiduosiu“, dviejų brolių žemė“, kurios nebeturima, išsiurbė vaikystę ir viltį iš savų. Žemė „derliumi šaukėsi paveldėtojų“ — kuriu nėra — ir, bergždumu gynėsi nuo svetimu,“ bet ne-

atsigynė. Tos žemės dvasia persekioja savuosius, ir, jeigu ją myli, ji plėšys tave savo derliaus — bergždumo paraadesu, ir liksi vienas su ja, neapkęsdamas žmogaus („žemės nereikia mylėti“) Fragmente „Abiejų brolių žemė“ iškyla save naikinančios žemės vaizdas: naikinančios save ir ištikimumo sau. Atrodo, kad jeigu tos žemės vaikai bus tiek pat drąsūs, jie seks jos pavyzdžiu, bet jų pasiryžimas gal bus ledynus tirpdanti „delčios šiluma“. Iš to atrodytu, kad žemę mylįs gali jai teikti gyvybės, pavasario, nors ne saulėto, bet mėnulio. Mėnulio pasauliu, saulėgražos tebežydi, pasamonėj, po vandeniu, po žeme —)“ „Kiekvienas dabar norės išūnyt Augintinius“). Saulėgraža yra organinio ryšio su žeme ir su savimi ženklas. Visi nori tos saulėgražos, bet ne visiems ji prieinama, nes ne visi tesėjo. Šiame eilėraštyje ištikimam tremtiniui galimas poilsis, kai visa baigsis, jeigu jo sieloi ištikimybė nepakirsta.

Egzilas savy visa, kas brangu (grįsta vaikystėje) išsaugojęs, viso pabaigoje triumfuojančiai išpažins atkaklių kalbą („Niekio neatiduosiu“), kad tebetiki „Žmogumi ir Gyvenimu —“ Tai ir gali išsiplūdžiusios tremties pasekmė atsirasti: išpažinimas humaniško, nes daug buvo kentėta, suprasta, užjausta. Tai augintinių privilegija.

„Bevardė šalis, yra penktoji pasakų ir jausmų šalis, „Ten“, i kur visa krypta, ko visa siekia, ir ko (turi būt) nebėra, arba yra tik jausmų bei svajū dimensijoj. Abstraktas tėvynės paina ir jo siekiančius negražia. Kitose šalyse liūdesys nerimsta; jam paskirta šalis — penktoji („Iškaitusiu šaligatviu“). Nesutinkama, todėl nesidalinama žeme („stotyse pakeisti tvarkaraščiai“). Neturint žemės, šaknys gilėja veidė (savyje).

„Liepiu savo upėm tekėt po žeme“, siekti žemės, kad ją gaintų, skalautų. Santykis su žeme čia esminis, todėl „Neužkask šaltinio gyslos“, be kurio išdžius tai, kas poetei svarbiausia, ir ji pati. Ją pačią gairina i tėvynę tekančios mintys. Pagal žemę atpažistamas kitas. Atsiskyrus nuo jos, visi svetimi.

Eilėraštyje „Saulė“ poetė ragina prieštarauti. Šauk ir išsilaisvinsi. Išsilaisvinsi pats ir prikelsi savyje protėvių sielą. Protėviai ir tremtiniai bus kartu. „Šauk, ir daugiau nebeieškosi namų“. Tas ilgesys taps it vanagas, kuris išskridęs, vėl grįž, bet šauksmas jį nustelbs. „Šauk. Šauk, kad tau būtų ramu“. Pripažink, kas esi.

Viskas krypta „i Ten“, ir vienintelis būdas save išgelbėti yra paleisti savo ilgesį „Bevardėn, penkton pasaulio šalin“ („visi vėjai pučia i Ten“). Savo skausmo pripažinimu („Šauk“), nugalimas ilgesys tuo, kad jis tampa liūdesiu, kuris turi namus. Kaip Mackaus poezijoje, taip čia, liūdesys reiškia tėvynę, liūdesiu su ja santykiaujama.

Vaikystė yra arti; ji gali egzilą išgelbėti („Neišduodu, tiktai gražinu“), jeigu jis jos neišsižadės. Ji bus šalia, kelionei pasibaigus. Jau visa atidūodama, kad kitoj plotmėj, ji turėtų progą užaugti. Yra vilties.

III

Paskutinis žodis yra mūsų: ne absoliučiai paskutinis, bet dabartyje. Skaudžiai nukirstas Mackaus atviras žvilgsnis reikalauja atsako iš mūsų. Tuo gali būti tik per viską išneštas ištikimumas sau ir savo lemčiai. Tik mumyse įaugusios ir augančios saulėgražos, anot Sutemos, mus įgalina gyventi ir nepasiduoti.

O mūsų skausmas neatskiriamas nuo mūsų. Jo išsižadėdami, žudome save.

ŠALTINIAI

- MACKUS, Algimantas. Poezija. Vilnius: Vaga, 1972
 ŠILBAJONIS, Rimvydas. Perfection of Exile. Oklahoma: University of Oklahoma Press, 1970.
 SUTEMA, Liūnė. Bevardė Šalis. Santara - Šviesa, 1966.
 VAIČIULAITIS, Antanas. „Lietuvių poezija svetur“ Lietuvių literatūra svetur. Red. Kazys Bradūnas. Chicago: I Laisvė Fondas, 1968.7-83.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Atsiminimai iš Sibiro tremties

Stefanija Rūkienė

PIŪKLŲ DAINA TAIGOJE

PASIRUOŠIMAS

— Ar turi gydytojo pažymėjimą, kad atleista nuo sunkesnių darbų? — Piktai mane paklausia.

— Neturiu, — atsakau nusiminusi.

— Neturi, — tai negali būti jokių atleidimų. Privalai važiuoti. Veltinius turi, to ir pakanka, gi specialių miško kirtimo darbams drabužių niekas neturi. Rytojui pasiruošk išvažiuoti.

Dar bandžiau aiškintis, bet visa buvo veltui. Kad užriko, kad paleido matuškas, kad pradėjo kumščiu daužyti stalą. Pagaliau įsiutę pasiūlė man kalėjimą. Priminė, kad dabar esąs karas, o aš esanti sovietinės santvarkos didžiausias priešas. Taip ir grįžau su ašarotomis akimis.

Reikia rengtis, bet maisto įsidėti neturiu. Skanioji duonutė ir riebalai pasiliko Lietuvoje. Sėdžiu nusiminusi ir susirūpinusi. Pasisakau savo nesėkmę šeimininkei. Ši pataria man pasidaryti bulvinių galkų, kokias visi kaimiečiai darosi.

Bandau ir aš. Išsiverdu bulvių. Nulupu ir sugrūdu jas į košę. Košei pagerinti neturiu nei taukų, nei sviesto trupinėlio, nėra svogūnų ir druskos. Priedu saują miltų ir įsimašiusi krosnyje pakaitinu. Padarau obuolio dydžio apskritas galkutes ir išnešusi laukan sušaldau. Taip mano maistas jai ir paruoštas. Susirandu savo skudurėliuose mažą maišiuoką ir įsidedu dubenėlį, šaukštą ir peiliuką. Kitą tarbutę pasisiuvu galkutėms susidėti. Iš maišo pasidarau kuprinę ir jau pasiręngta versti taigą ant šono. Visą kelią mums reikės pėstiemis kėšinti. Vežimai veš tik maistą ir darbo įrankius: piūklus, kirvius ir dildes jiems pasigalasti.

ŠAKOS VĖJUJE

*Kaip liaunos, grakščios šokėjos,
 Naktį lietingą šokate vėjuje —
 [dangų rankas lankščias iškėlę —*

*Linguojate pagal lietaus lašų
 Tamburinio kerėjanti ritmą
 Monotoniškai liūdną —*

*Ir lankstotės šelstantiems vėjams —
 Tiems pavyduoliams meilužiams,
 Čaizantiems žolę ir debesis
 Pavydo botagais švilpiančiais —*

*Jūs šokate ekstazėj paskendę —
 Nepailstančios lieknos šokėjos —
 Plevėsuoja plaukai žaliejį,
 Išsidraikę rasotoj brėkšmėj — — —*

BALYS AUGINAS

MŪSŲ ŽINIOS

GIMĖ

Sausio 26 diena, sekmadienį Irenei ir Vincui Tūbeliams gimė sveika dukrytė. Tai susipratusiai, lietuviškoje veikloje dalyvaujanti jaunai advokato šeimai linkime džiaugtis savo dukrele ir ją išauginti taip pat lietuvaite.

ATVAŽIUOJA IŠ KALIFORNIJOS

ML skaitytojas LAIMUTIS DOVYDAITIS vasario 7 diena su savo trim draugais lietuviais. Jis ankščiau yra gyvenęs Vila Zelinoje. Sustos Gorasku šeimoje.

UŽSIMOKĖJO M. LIETUVA

Po 35 kr. Ona Jakutienė, Jusefa Taleikienė.

Po 40 kr. Mikas Lisauskas, Magd. Buitvydienė, Joana Stankūnienė.

Po 50 kr. Pov. Urbonas, J. Vingrys, Ant. Kučinskas, Valentinas Beivydas, Kaz. Jenčius, Alg. Žibas, Vinc. Banys, Marija Peleckienė, Mečys Peleckas, Simas Balvočius, S. Tamošaitis, Konst. Ingaunienė, Valent. Beivydas, Uršulė Laucienė, Jonas Bolys, Leonas Adomavičiai, Ona Masienė, Kun. A. Šatas, Jonas Tatarūnas, Jr., Jon. Šermukšnis, Radv. Goraskas, Julija Šmitas, Selia Mitrulienė.

Po 60 kr. Elza Šiaučiulis, Povilas Pipiras.

90 kr. Adelė Misiūnienė (už 1974-75 m.)

Po 100 kr. Aleks. Sajkowski, Jurgis Vaičiulionis, Juozas Baužys.

250 kr. Ona Masienė - Garbės leidėja.
450 kr. Kun. Ant. Šatas - Garbės leidėjas.

ATPIGO KNYGOS

Prieš 400 metų Lietuvoje buvo sekančios knygų kainos: už gerą žirgą galėdavo nusipirkti net keturias knygas, už stiprų jautį gaudavo dvi knygas, o viena knyga kainuodavo tris avis.

Jeigu Mūsų Lietuvos skaitytojai ir neaugina galvijų, gali daug pigiau redakcijoje įsigyti lietuviškas knygas vaikams, jaunimui ir rimtiems žmonėms. Dauguma knygų kainuoja apie 20 – 30 kruzeirų, galima pasirinkti poezijos, literatūros, romanų, apysakų, istorinių veikalų, atsiminimų.

Bet, jeigu kuris skaitytojų ir norėtų knygoms išleisti žirgą ar jautį ar aveles, gali per ML redakciją užsisakyti šiuos leidinius:

ENCICLOPĖDIA LITUANICA (Lietuvių enciklopedija anglų kalba), šeši tomai, verti 200 dol. (1500 kr.) už 960 kruzeirų.

MŪSŲ LIETUVA (ilustruotas veikalas apie visas Lietuvos vietas), keturi tomai, verti 100 dol. (800 kr.) už 330 kruzeirų.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 36 iliustruoti tomai, verti 600 dol. (arba 4800 kr.) už 2400 kr.

VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, šeši tomai, verti 480 kr. (arba 60 dol.) už 200 kr.

*****

SUSIPRATĘS LIETUVIS
SKAITO IR PLATINA
SAVO LAIKRAŠTĮ
MŪSŲ LIETUVA

*****
*****

VEIKLOS KALENDORIUS

VASARIS

16 - Nepriklausomybės minėjimas (15 val.)

23 - LK Šv. Juozapo B-nės susirinkimas

KOVAS

4 - Prasideda „Lietuvių kalbos kursas“ Zelinų.

BIRŽELIS

28 - 30 - Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos kongresas ir lietuvių kunigų suvažiavimas) Romoj.

NB. Papildykim ir patikslinkim VEIKLOS KALENDORIŲ organizacijų informacijom.

PAIEŠKOJIMAS

Paieškau Vlodo Plekaičio, gimusio Lietuvoje, kuris maždaug antro pasaulinio karo metu pateko į São Paulo, Braziliją.

Jo tėvas Pijus gyveno ir mirė Maywood, Illinois, Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tėvo brolis - Jonas Plekaitis, kuris mirė, savo testamente užrašė dalį savo turto broliui Vladui.

Prašau Vlodo Plekaičio, jo šeimos, arba kas žino apie jį, parašyti man - turto administratoriui ir globėjui: C. Liubinui,

3244 East Dundas, Los Angeles, Ca. 90063.

U. S. A.

PROKURATURA IGNORUOJA

(iš 1 psl.)

man jau kratos metu buvo aišku, kad tai daroma su prokuroro sankcija. Todėl aš klausiau ne šito, bet konstatavau, kad saugumiečiai grubiai pažeidė LTSR BPK 192 str. Toks atsakymas perša mintį, kad pats Prokuroras yra priklausomas nuo Saugumo arba kartu su jais nori dar kartą pasityčioti iš piliečio. Jei Prokuroras būtų turėjęs bent kiek geros valios, tai jis būtų patvarkęs, kad knygos man būtų gražintos arba surašytos į naują apyrašą ir man pranešta. Jeigu pati Prokuratūra ignoruoja tarybinius įstatymus, tai kaip galima norėti, kad eiliniai piliečiai jų laikytųsi? O, gal būt, vienos teisinės normos yra popieriuje, o kitos — užsienio propagandai?

LTSR BPK 12 str. tvirtina, kad visi piliečiai yra lygūs prieš įstatymą, o kasdieniniame gyvenime matome ką kitą. Iš tikinčiųjų — šiuo atveju katalikų — atimamos rašomos mašinelės, religinio turinio knygos ir rankraščiai, jų butuose daromos kratos. Tuo tarpu ateistai viso šito nežino, turi progos laisvai skleisti savo pažiūras, jų paslaugoms valstybinės masinės informacijos priemonės — spauda, radijas, televizija, kinas ir teatras.

Katalikai už senas religines knygas arba naujas, spaudintas mašinėle, yra šaukinėjami į Saugumo komitetą, tardomi, gądinami arba vargsta kalėjimuose. Per 30 Lietuvoje tarybinės santvarkos metų katalikai neturėjo ir neturi nei vieno laikraščio ar žurnalo, negali atsispausdinti nei vieno katekizmo.

Jei prieš įstatymus visi lygūs, kaip teigia tarybinės teisės šaltiniai, tai kodėl mums, katalikams, taikomos ne įstatymų normos, bet ateistų — saugumiečių arba kitų valdžios pareigūnų — nuomonės, pažiūros ar žodinės instrukcijos.

Spaudoje ir per radiją nuolat rodinėjama, kad visiems tarybiniams piliečiams suteiktos didžiausios teisės bei laisvės. Mes, katalikai, drąsiai tvirtiname, kad ne tik neturime žodžio ir spaudos laisvės, bet, priešingai, neturime ir elementarių žmogaus teisių. Kunigai — Antanas Šeškevičius, Juozas Zdebskis, Prosperas Bubnys — buvo nuteisti vien už tai, kad jie drįso, eidami savo tiesiogines pareigas, paaiškinti vaikams katalikų tikėjimo pagrindus — katekizmą, o Jonas Stašaitis, Petras Plumpa, Paulius Petronis ir V. Jaugelis areštuoti ir laikomi kalėjime vien už tai, kad drįso gaminti maldaknyges.

NAUJOS KNYGOS

1. Bronys Raila PĀGUODA, Akimirksnių kronikos 4, Pirma dalis, Londonas 1974 m. Nidos klubo leidinys, 428 psl.

2. PĀGUODA, Akimirksnių kronikos 5, Antra dalis 1974 m. 374 ps. Kiekvienos knygos kaina po 5 dolerius arba po 2,50 angl. svarus.

Tai idomiajai parašytos Br. Railos knygos su daugel asmeniškų atsiminimų, ištraukų iš aprašomųjų rašytojų, poetų veikalų. Pirmoje knygoje aprašyti lietuviai rašytojai Henr. Radauskas, Petras Cvirka, Kaz. Barėnas, Nyka Niliūnas, Ant. Rūkas, A. Landsbergis, M. Katiliškis ir istorikė Jonė Deveikė jų naujų knygų pasirodymo proga; aprašytas ir amerikiečių rašytojas George Orwellis, estas Aleks. Rannits ir kt.

Antroje knygoje aprašytos moterys poetės Marija Sims Černeckytė (poezijos rinktinė ANT KRYŽKELIŲ SENU), Marija Aukštaitė (eilėraščių rinktinė ROŽIŲ VASARA, 764 psl.), rašytojos Nelė Mazalaitė (MIESTELIS' KURIS BUVO MANO) Alės Rūtos (5-ųjų romanų serija DIDŽIOJI MEILĖ) ir rašytojas Al. Earonas (romanas TREČIOJI MOTERIS). Ypač plačiai aprašytas Neprikl. Lietuvos anksti miręs poetas LEONAS SKABEIKIS, jo eilėraščių rinkinio „Vidurnakčio aikštės“ Sov. Lietuvoje su plačiu įvadu išleidimo proga. Ypač gražūs Railos rašiniai apie Joną Aistį, užvardinti RAUDA APIE AISTI.

Abi knygos labai lengvai skaitomos ir tikrai įdomios.

3. ŽEMĖS ŪKIO GAMYBINE KOOPERACIJA NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE 1920-1940. Londonas 1972 m., 263 ps.; taip pat Nidos Knygų klubo leidinys, kaina 9,50 dol., Knyga parašyta Jono Glemžos ir kitų buvusių „Pienocentro“ darbuotojų.

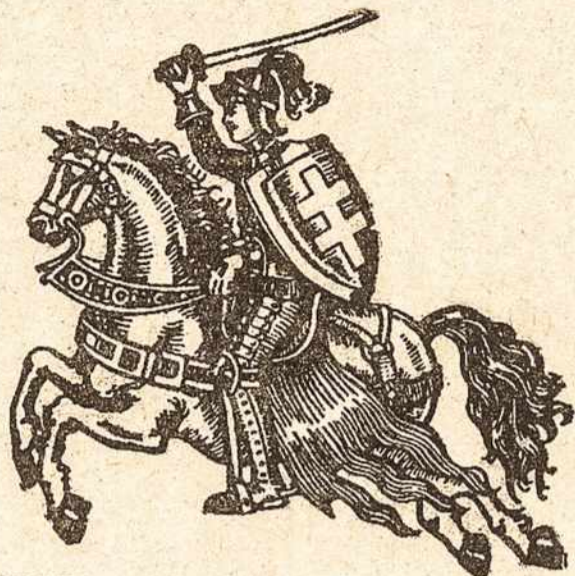
Knygoje I-je dalyje platus įvadas (96 ps.) apie Lietuvos žemės ūkį prieš ir po I Pasaul. karo. Aprašyta taip pat ir praveštoji Žemės reforma, žemės ir gyvulių ūkio gerinimas, pasiekti rezultatai su svarbesnėmis statistikomis.

Antroje dalyje plačiai aprašytas gamybinis kooperatyvas PIENOCENTRAS- šios didžiulės bendrovės (lietuviškas žodis vietoj kooperatyvo) įkūrimas, pieninių organizavimas, sviesto gamyba, sviesto, sūrio, kiaušinių, obuolių, uogų vidaus ir užsienio rinkoje pardavimas su visa eile statistikų ir kitų davičių.

Siauriau aprašytos kitos akcinės bendrovės - MAISTAS kiaulienos, jautienos, paukščių ir jų taukų apdirbimas, pardavimas (MUILAS, LINAS, SODYBA, VALGIS ir kitos. Yra ir Lietuvos Kooperatyvų draugijų tarybės bei Kooperatyvininkų Draugijos aprašymai. Knyga gerai paruošta, lengvai skaitoma; paduoti ir šaltiniai, iš kur daviniai paimti. Tokios knygos seniai mums reikėjo.

MŪSŲ ŽINIOS

VASARIO 16-toji –
LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
ŠVENTĖ
JAU VISAI ČIA PAT!

JAUNIMO STOVYKLA

Stovyklauta Suarāo pajūryje p.p. A.M. Vinkšnaičių vasarnamyje. Dalis stovyklautojų nakvojo p.p. H.H. Valavičių namuose.

Stovyklautojai turėjo progos pasinaudoti jūros malonumais, išmokti naujų lietuviškų žaidimų, lietuviškai pakalbėti, padainuoti, pasikalbėti rimtesnėmis temomis, susipažinti ir susidraugauti.

Ateinantį sekmadienį 16 val. Jaunimo namuose stovyklautojai parodys stovyklinę programą savo tėveliams ir visiems, kurie norės ją pamatyti. (Stovyklautojai renkasi 15 val.). Kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį stovyklautojai susirinks jaunimo namuose susirinkimui.

Į susirinkimą kviečiami visi lietuvių vaikai galį susikalbėti lietuviškai.

Stovykloje dalyvavo Silvija, Rikardas ir Beatrice Bendoraičiai, Aleksandra, Robertas, ir Douglas Saldžiai, Klaidilė ir Antanas Kairiai, Kristina ir Andrius Valavičiai, Beatrice ir Flavijus Bacevičiai, Silvana ir Lucija Banytės, Nilza Guzikauskaitė ir Irutė Petraitytė.

Stovyklautojų tėvai labai domėjosi stovykla ir labai daug kuo padėjo. Stovyklos šeimininkė buvo p. Pilipavičienė.

Stovyklai vadovavo Dėdė Juozas talkinamas vyresniųjų stovyklautojų.

Visi stovyklautojai ir vadovai labai nuoširdžiai dėkoja p.p. Vinkšnaičiams, Valavičiams, T.T. Jėzuitams, tėveliams, šeimininkei ir visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prie stovyklos prisidėjo.

Šita dalis jaunimo, kuri dar kalba lietuviškai yra mūsų lietuviškos kolonijos ateitis. Tikėkimės, kad sekanti stovykla surinks visą lietuviškai kalbantį jaunimą.

LIETUVIŠKOJI SPAUDA —
• MŪSŲ TAUTINĖ ŠVIESA. •
• Remkime ją ir skleiskime! •

1974 – 1975 m. VASARA

I.

LIETUVIŲ KULTŪROS KURSAS

pravedamas lietuviškai

ISTORIJA GEOGRAFIJA
LITERATŪRA RELIGIJA
MENAS IR MUZIKA
TAUTOSAKA
EKOLOGIJA EKONOMIJA
ŠVIETIMAS

ANTRADIENIAIS ir
KETVIRTADIENIAIS 20,30 val.

II.

LIETUVIŲ KALBOS KURSAS

lietuviškai mokantiems

ANTRADIENIAIS ir
KETVIRTADIENIAIS 20,30 val.

Šv. Kazimiero parapijos patalpose
Rua Juatindiba, 20 – Parque da
Moóca.

SALPA

Praeitais 1974 metais Brazil. Liet. Bendruomenės Šalpos Sekcija sušelpė 5 šeimas 1026 kruzeirais ir studentę medikę Leokadiją Aleknavičiutę, 1.270,00 kruzeirais (Suaukotais jos Rémėjų būrelio).

P.D.

Šio "MŪSŲ LIETUVOS" numerio
GARBĖS LEIDĖJAS yra
KUN. FELIKSAS JOKŪBAUSKAS

Jam nuoširdžiausia padėka ir geriausi linkėjimai.

ML Administracija

L'K.SV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Šaukiamas Vasario mėnesio 23 dieną (sekmadienį) 15 val. Jaunimo Namuose.

Programoje bus Vatikano Antrojo Dokumentų studijos.

Bendruomenės darbo gairės ateičiai.

Apžvalga praėjusio laiko.

Kviečiami dalyvauti visi bendruomenės nariai ir visi lietuviai katalikai.

J. Šeškevičius
Pirmininkas

YRA LAIŠKAS

Antanui Petraičiui „M. Lietuvos“ redakcijoje. Siunčia Juozas Balkus iš Brooklyn, JAV alstybių.

Lietuvių Tautinių Šokių Instituta praneša, kad 1975 m. rugpiučio 17-24 dienomis Dainavoje, 15100 AUSTIN RD., MANCHESTER, MICH, 48158, įvyks tautinių šokių mokytojų - vadovų kursai. Kiekvieną veikiantį vieneta atstovauja ne daugiau kaip du asmenys. Registruotis iki š.m. liepos 1 d. adresu:

Jadvyga Matulaitienė
188 Logan Str.
Brooklyn, N.Y. 11208

MŪSŲ MIRUSIEJI

Š. m. sausio 20 d. Grosseto mieste, Italijoje mirė MARIA ADALGISA ARTINI, Rožės Artini - Petraitienės motina. Mirė plaučių uždegimu, sulaukusi 87 metų. Rožė Petraitienė kaip tik buvo nuvykusi jos aplankyti Kalėdų ir Naujųjų Metų proga.

Mūsų mielajam bendradarbiui Alf. Petraičiui ir jo poniai Rožei gili mūsų užuojauta ir krikščioniškas prisiminimas.

ŠVENTASIS RAŠTAS, NAUJASIS TESTAMENTAS. Vertimas iš graikų kalbos. Jis atliktas Lietuvos kunigų Č. Kavaliausko ir V. Aludlio. Atspausdinta Bostone. – Tai nauja, gražia, lengvai skaitoma lietuvių kalba išleistas Naujasis Testamentas. Turi trumpas antraštelės ir gerus paaiškinimus. Gale pridėta Liturginė rodyklė – nurodyti Mišių skaitymai visiems metų sekmadieniams, Viešpaties ir šventųjų šventėms.

Knygą galima nusipirkti ir M. Lietuvos administracijoje.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Bonys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.319.517

C. G. C. 60.882.000/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 974-0677 - (Res. 974-1886)
São Paulo

MŪSŲ LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsável
ANTÔNIO AQUINO
Redator: Jonas Kitykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kainą ir turinį redakcija neatsako. Į laikraštis spausdinamas antradienį. T dėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau, kaip iki pirmadienio pietu.